

De Santackergaard

Bloemen-, bijen- en voedselbos in Park Lingezen

info@santackergaard.nl

<https://santackergaard.nl>

1ste Weteringsewal, achter nr 5, 6661NB Elst

Jaarverslag van de Santackergaard 2022

Elst, april 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Doelstellingen
3. Beschrijving van de Santacker
4. Financiële verantwoording
5. Tenslotte

1. Inleiding

Als stichtingsbestuur hebben wij de taak de Santacker als natuur te behandelen (de grond heeft de bestemming natuur in het bestemmingsplan Overbetuwe). Natuurlijk willen we ook ieder voor onszelf onze eigen plek ontdekken en die gelegenheid bieden aan anderen, binnen het raamwerk van onze doelstellingen. En ook de Park Lingezen organisatie en de vrijwilligers willen weten waar ze op kunnen rekenen. Vandaar deze poging te beschrijven en te begrijpen wat de Santacker ons wil en kan zeggen! Door dit te formuleren naar de toekomst toe, hebben we doelen!

Als Santackergaard stichtingsleden willen we onze hobby's en interesses delen, in sociale verbintenissen als vrijwilligers. Het werk en de kennis die we opdoen willen we delen met elkaar en anderen. We willen ook voedsel en bloemen en dieren begrijpen als deel van ons bestaan. Dat vertelt nog niet het hele verhaal. Door na te denken over onze doelen, na te gaan waar we zelf enthousiast van worden en wat ons eigen verhaal is, maken we contact met ons innerlijk en kunnen we dat delen. Mogen we dat spiritualiteit noemen?

2. Doelstellingen

We werken, met elkaar, met de grond, met onze ideeën en met de natuur en vinden zo de producten terug van de planten die we zelf gezaaid en geplant hebben. We zijn ons in meer of mindere mate bewust van de economische, maatschappelijke en spirituele vragen en implicaties van ons werk. Zo worden de doelen die we willen bereiken uitgewerkt.

- **Omarmen van diversiteit en natuurlijke voedselbronnen**

In de "wilde" natuur laten we zien hoe planten zich ook op een spontane manier kunnen vestigen en

ontwikkelen. Door zoveel mogelijk nestgelegenheid en drachtplanten te houden en aan te bieden willen we de solitaire bijen helpen. We willen bij voorbeeld ook open grond blijven aanbieden waar graafbijen terecht kunnen. Oud hout en riet in de Rietkap beogen onderkomen en voedsel te zijn voor die solitaire bijen. En natuurlijk willen we zorgen dat het hele jaar door bloeiende planten en bloemen zijn, de bloeiboog. De zanderige ondergrond van de Santacker is bij uitstek geschikt voor het vormen van uiteindelijk een “wilde bijenreservaat”! Dit is een doel voor de langere termijn.

Door onderscheid te maken tussen een meer natuurlijk gedeelte en een meer productief gedeelte van de Santackergaard, bereiken we onze doelstelling van meer diversiteit (in de wilde natuur), maar laten we ook zien hoe we producten van onze eigen akkers kunnen verkrijgen, in onze eigen omgeving. We proberen die producten ook te verwerken. De wilde natuur, gesymboliseerd in de Solitaire bij, heeft een plek in de naam Bloemen-, Bijen- en Voedselbos de Santackergaard. Daarnaast worden ook op beperkte schaal (4 kasten) honingbijen gehouden.

Door een kleinschalige manier van oogsten en ambachtelijke verwerking van producten, kunnen we laten zien hoe ons voedsel wordt geproduceerd en brengen we dit onder de aandacht van het publiek. De Eldense Blauwe pruim is als historisch ras in onze omgeving ontstaan, en maakt nu een belangrijk deel uit van onze akkers. Op korte termijn hopen we de grond rijker te maken voor onze producten door compost, blad en houtsnippers te gebruiken en het snoeiafval te verwerken in rillen en hopen.

Een sloot die vroeger meer betekenis had vanwege de veel hogere waterstand, hebben we weer watervoerend gemaakt. De wilgen die vroeger als knotboom onderhouden werden om de oevers vast te houden, en waarvan de takken natuurlijk ook gebruikt werden als rijshout en vlechthout, knotten we en houden we zo in ere.

- **Met elkaar en voor elkaar een vrijwilligersgroep vormen**

Op de Santacker moet er natuurlijk veel gebeuren, aan onderhoud alleen al. We hebben werkochtenden, die meestal druk bezocht worden! Vragen en opmerkingen (letterlijk: wat merk je op in het veld) zijn belangrijk: we moeten ons aanpassen aan de natuurlijke omstandigheden en bedenken daarnaast oplossingen voor onze wensen. We kunnen daarmee ideeën afstemmen met elkaar en tegenstellingen benoemen. We willen in het stichtingsbestuur de doelen voor het desbetreffende jaar formuleren en daarna delen met de geïnteresseerde vrijwilligers.

Het onderlinge contact is belangrijk, ook als je er als vrijwilliger op een werkochtend niet bij bent. Een foto app groep is daarbij behulpzaam. Daarnaast is er ook een afspraken app, waarin de korte termijn afspraken worden gedeeld.

- **Onderzoek van elkaars interesses en eventueel toepassen in producten**

Zowel in het vormen van een stichtingsbestuur, als het vormen van werkgroepen staat voorop dat we luisteren naar elkaars wensen, sterker nog, proberen te weten te komen wat ieder enthousiasmeert en “zoekt” op de Santacker. Helemaal mooi als dat resulteert in producten die “gewild” worden in onze omgeving. Ook ligt hier een taak voor het stichtingsbestuur in het formuleren van prioriteiten. Een vraagstuk is bij voorbeeld: wat kan de Santacker voor de vrijwilliger betekenen? Op korte termijn willen we de ideeën inventariseren en uitbouwen in zaai en plantbeleid.

- **Het delen van kennis en kunde met onze omgeving, jong en oud**

Door op de Santacker te werken, één van de Voedselbossen op de Park, deelgebied van Park Lingezege,

staan we ook voor het voetlicht van de publieke belangstelling. Natuurlijk zijn we zelf enthousiast over de manier van werken en de resultaten. Uiteindelijk is dat enthousiasme ook de drijfveer om de resultaten te delen met de omgeving. Veel mensen zijn op zoek naar natuurlijk voedsel, wilde (niet geplande) natuur en een plek om te “zijn”. De Santackergaard wil die kennis en kunde ook delen door middel van rondleidingen. Scholen, basisscholen en voortgezet onderwijs zijn ook op zoek naar plekken waar over de natuur en voedsel geleerd en beleefd kan worden. Dat kan ook op de Santackergaard. Leo Starink, ook lid van het stichtingsbestuur, biedt NME lessen aan via het systeem van NME Overbetuwe. De Natuurroos, met Leo Starink als eigenaar, is daarvoor ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. In dit systeem vragen scholen een les aan. De Natuurroos ontvangt een vergoeding van NME Overbetuwe. Als vergoeding en dank aan de stichting, schrijft hij bij bezoek aan de Santacker een credit factuur uit van 20 euro.

Naast rondleidingen is de nieuwsbrief een middel om mensen op de hoogte te houden van de ontwikkelingen, we kunnen ermee aandacht vragen voor bepaalde ontwikkelingen of zelfs reclame maken of evenementen aankondigen. Er is nog niet veel samenwerking met de andere voedselbossen op De Park. Op het gebied van monitoring van plant- en diergroepen zijn we samenwerking aangegaan en wordt elk jaar een voortgangsrapport gemaakt.

- **Het opnemen en leren van ideeën**

Duidelijk is dat we zelf geen absolute keuze willen maken tussen of “Landbouw”, of “Natuur”. We zijn ook kinderen van onze tijd: we staan met alle techniek die we tot onze beschikking hebben, betrekkelijk ver van de natuur af. Tegelijkertijd weten we dat we onderdeel zijn van die natuur. En als we vragen hebben, moeten we die stellen en antwoorden zoeken! We zien de resultaten van ons proberen, hebben vragen, vinden antwoorden ook via anderen. We komen te weten wat we niet weten! Op korte termijn blijven we in contact met hogeschool en universiteit en vragen deskundigen bij het formuleren van problemen en oplossingen.

- **De opbrengsten van het land delen met die omgeving: vrijwilligers, bezoekers en markt**

Op de Santackergaard hebben we in 2019 organisatorisch de overgang gemaakt van Maatschap naar Stichting. Dat betekent dat we overgegaan zijn van een systeem van beheer door een klein gezelschap naar een relatief groter verband in een stichting. De verantwoordelijkheid ligt nu breder. Dat willen we meer door laten werken naar de omgeving: we stemmen met meer mensen af. De verantwoordelijkheid voor de Eldense Blauwe pruimen is bij maatschap de Eldense Blauwe gebleven, en daarmee ook de verdiensten en lasten die daar bij horen. De aanzet naar een zogenaamde Korte Keten is in het project “Heerlijk Lingezege” door die maatschap Eldense Blauwe gegeven.

De opbrengsten van het land zijn natuurlijke producten en diensten. De gezelligheid en gezamenlijkheid van beleven blijven voorop staan. Doel is om met deze producten en diensten meer oog te krijgen voor de noden die in de maatschappij leven. Op de korte termijn willen we met seizoensfeesten zowel producten als ideeën met elkaar delen. We organiseren workshops en komen bij elkaar, met pas nieuwe mensen, maar ook met oude bekenden. Beleving is een gegeven en noodzaak, waar mensen en natuur en cultuur (muziek, ambachten) samen komen. Op termijn zijn we op zoek naar samenwerking met andere voedselbossen op het gebied van maatschappelijke noden en verdiensten.

We zijn ook op zoek naar een markt voor onze producten. Wie wil onze producten kopen, wie wil bij voorbeeld druivensap verkopen of drinken? Wie wil Rogge als graan leren kennen en wie houdt van bloemen, die biologisch geteeld zijn? Tot nu toe geven we die producten weg, zijn ze nog niet echt op de markt, maar wel op kleine schaal te koop. Daar ligt een taak die het stichtingsbestuur op zich kan nemen: om

welke producten en diensten gaat het en welke heeft de aandacht op dit moment? Hoe maak je goede etiketten en hoe verkoop je de producten? Op de korte termijn kunnen we daar mee aan de slag.

- **De beleving ook woorden geven**

Beleving op de Santacker is bij uitstek een gevolg van de verschillende soorten insteek die we kiezen in onze doelstellingen. We kiezen voor natuur, voor een natuur - inclusieve manier van telen van producten, en dat op een manier die de maatschappij bij de Santacker betreft: scholen, wandelaars en ook minder mobiele mensen zijn welkom. We hebben de eerste stappen gezet om de bloemen weg te geven aan wie het nodig heeft, een eerste stap om buiten De Santacker te treden. Bloemen die de vreugde van het bestaan symboliseren willen we uitdragen naar bij voorbeeld verzorgingshuizen. Door mee te doen aan projecten als Meer Bomen Nu, NL Doet, Natuurwerkdag en Bomenfeestdag betrekken we mensen die op een andere manier "binnenkomen".

Letterlijk kan je ook beleving woorden geven. Op de korte termijn doen we dat met de Nieuwsbrief en met de, soms zelf geschreven liederen, op toon gezet speciaal voor de seizoensfeesten. Verwondering en aandacht zijn daarbij kernbegrippen. We willen zorgzaam zijn voor onze aarde, minder energie afhankelijk zijn en bewust van de klimaatverandering.

3. Beschrijving van de Santacker

De Santackergaard heeft een eigen geschiedenis, en heeft heel diverse plekken van groei en betekenis. In de opzet is er een onderscheid tussen (a) het meer productieve gedeelte met boomgaard, akkers en druivengard en (b), het niet met opzet productieve maar meer natuurlijke gedeelte, met wadi, poel, sloot en wandelpad.

- *De boomgaard, het oostelijke gedeelte omvat een 100 tal druivenstokken en een 40 tal Eldense Blauwe pruimenbomen en een 10 tal bestuivers.*

Daar tussenin liggen, zolang de bomen nog jong zijn, de akkers. Een plek waar permacultuur is en waar bomen, struiken, granen en kruiden een eigen plekje in het ecosysteem innemen. Niet alles ten gunste van 1 soort (de monocultuur), maar een samengaan van verschillende "lagen" in begroeiing, onder de fruitbomen staan de druiven en bessenstruiken en daarnaast staan de kruiden, granen en wortelgewassen. Alleen de grond in de akkers wordt "geroerd", tenslotte moet daar wel elk jaar gezaaid worden. Daar waar de grond nog beschikbaar is wordt in de eerste rij tussen de druivenstokken gekozen voor frambozen, in de tweede rij tussen de druivenstokken is gekozen voor bessenstruiken, zoals Aalbes, Appelbes en Jostibes. In de derde rij is gekozen voor onder andere de Amerikaanse bosbes. Daar is nog wel ruimte voor andere soorten.

Aan de westkant, naast de boomgaard bevindt zich het meer natuurlijk begroeide gedeelte.

Daar vind je achtereenvolgens ook de Bijenstal, de Rieten kap als wilde bijenhotel, de zitgelegenheid met de poel, de Tover tunnel met klimplanten, de Wilgentunnel en de natte sloot. Tussendoor zijn bomen geplant, Pruimen langs het wandelpad, en Appels en Peren rondom de Dansakker, een open plek in het geheel. Aan de westkant wordt de Santacker afgesloten met een Rozenhaag en om de 5 meter een bijzondere boom. Aan de oostkant wordt het hele perceel afgesloten door een haag, met inheemse, bes dragende struiken en bomen. Dit is echt een natuurjuweel met haar ecologische betekenis, elk jaar uitgroeiend, maar in de winter terug gesnoeid.

Aan de zuidkant, tegen het bebouwde perceel aan, ligt een sloot. Helaas wordt die verrijkt door uitspoeling

van (kunst) mest vanuit de aansluitende akkers. Er groeien dus veel brandnetels. De noordkant tenslotte heeft een Lindehaag. Op korte termijn willen we die snoeien en vormen.

4. Financiële verantwoording

Naast uitgaven hebben we gelukkig inkomsten, waarvan de beheervergoeding en schenkingen substantieel zijn, en mogelijk maken dat zowel ons kenbaar kunnen maken, als ook de Santacker steeds interessanter kunnen maken. Over het geheel genomen hebben we iets ingeleverd aan reserves.

We danken hierbij de instellingen en particulieren die dit mogelijk maken!

materiaal	579
bankkosten	177
website en pr	591
plantaarde/plantgoed	407
reis en koffiekosten	317
divers, onvoorzien	574
Totaal aan uitgaven	2645
beheervergoeding	1346
NL Doet	330
schenken	550
verkoop producten	88
verkoop plantgoed	69
vergoeding NME	160
Totaal aan inkomsten	2543

5. Tenslotte

Met deze uitwerking van onze doelstellingen willen we onze plaats bepalen ten opzichte van onze maatschappij anno 2022 en 2023. Met het uitwerken van onze doelstellingen zijn we in 2023 doorgedaan, door ze te bespreken met onze vrijwilligers. Hoe dit uitwerkt in 2023 komt later aan de orde.

Namens het bestuur van de Santackergaard, Leo Starink